

Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi

The Journal of International Social Research

Cilt: 9 Sayı: 47 Volume: 9 Issue: 47

Aralık 2016 December 2016

www.sosyalarastirmalar.com Issn: 1307-9581

ARAP HARFLİ METİNLERDE SÖZBAŞI K-/G- AYRIMI İÇİN YENİ BİR TANIK A NEW EVIDENCE FOR INITIAL K-/G- SEPARATION IN ARABIC LETTERS

Duygu Özge GÜRKAN*

Öz

Batı Türkçesinde kimi ön ünlülü sözcüklerde görülen sözbashi *k- > g-* değişimi temel olarak Eski Anadolu Türkçesi döneminde gerçekleşmiştir. Bilindiği gibi Arap harfli Eski Anadolu Türkçesi metinlerinde *k-* ve *g-* ünsüzleri için iki ayrı harf bulunmamakta, her iki ünsüz de *kef* ile yazılmaktadır. Bu nedenle sözbashi *k-/g-* ünsüzlerinin yazıçevriminde genellikle çağdaş Türkiye Türkçesindeki durum esas alınmıştır. Ancak kimi araştırmacıların da belirttiği üzere *Fetihnâme-i Sultan Mehmed, Kur'an Tercümesi, Garibnâme* gibi bazı eserlerde *g-*'yi *k-*'den ayırmak üzere üç noktalı *kef* kullanılmıştır. Bu eserlerde, bugün ötümsüz *k-* ile seslendirilen kimi kelimeler *gendü, gendüz, gey, gişi, giçi* vb. biçimlerde yazılmıştır (Kaymaz, 1996: 660-661; Korkmaz, 2005: 490). Bu çalışmada sözbashi *k-/g-* ayrımı yapan metinlerden biri daha tanıtılacaktır. Bu metin, *Kısa-ı Enbiya*'nın 15. yüzyılda çevrilmiş *Şazeli* nüshasıdır. Bu nüsha, *Ebü İshâk Ahmed eş-Şa'lebî'nin Kitâbu 'ara'isü'l-mecâlis fi kışaşü'l-enbiyâ* adlı Arapça eserinden Eski Anadolu Türkçesine çevrilmiştir. Çeviren *Ebu'l-Fazl Mûsâ bin Hâci Hüseyin el-İznîkî*'dir. Arap harflerinde *k-* ve *g-* ayrımı olmadığından, bu ünsüzlerle yazılan kelimelerde *k-* ve *g-*'den hangisinin kastedildiğini yazıdan anlamak mümkün değildir. Bununla beraber Eski Türkçede sözbashi *k-*'ler, Batı Türkçesinde her durumda *g-* olmamıştır. *kör- > gör-, köñül > göñül, köz > göz, kök > gök* gibi sözcükler, Batı Türkçesinde, Türkiye Türkçesi de dahil olmak üzere düzenli olarak *k- > g-* değişimine uğramıştır. Bunun yanı sıra bugün *kişi, kendi, körpe* gibi sözcükler göz önünde tutularak Arap harfli Eski Anadolu Türkçesi metinlerinde bu kelimelerdeki sözbashi *k-*'lerin *g-* olmadığı ileri sürülmektedir. Ancak, burada incelenecek olan *Kısa-ı Enbiya*'nın *Şazeli* nüshasında sözbashi *k-* ve *g-* ayrımı yapılmıştır. Eserde sözbashi *k-* için *kef* kullanılırken, *g-* için üç noktalı *kef* kullanılmıştır. Bu çalışma ile, sözbashi *k-/g-* ayrımı yapan *Fetihnâme-i Sultan Mehmed, Kur'an Tercümesi, Garibnâme* gibi Arap harfli Eski Anadolu Türkçesi metinlerinin yanına bir yenisinin daha eklenmesi amaçlanmıştır. Bu noktada, eldeki eser, sözbashi *k-/g-* ayrımı yapması açısından önemli bir veri kaynağıdır.

Anahtar Kelimeler: Eski Anadolu Türkçesi, Sözbashi *k- > g-* Değişimi, Arap Harfli Eski Anadolu Türkçesi İmlası.

Abstract

Initial *k->g-* alternation seen in front vowel-words on Western Turkic mainly took place in Old Anatolian Turkic. As it is known in Arabic letters are not two separate letters for consonants *k-* and *g-* in Old Anatolian Turkic and both of them are written with *kef*. Therefore, in the transcription of the initial *k-/g-* consonants was usually based on the situation in modern Turkey Turkish. However, some researchers stated that in some manuscripts such as *Fetihnâme-i Sultan Mehmed, Kur'an Tercümesi, Garibnâme* was used three point *kef* to separate *k-* and *g-*. Today, in these manuscripts some words vocalized with *k-* were written in forms of *gendü, gendüz, gey, gişi, giçi* etc (Kaymaz, 1996: 660-661; Korkmaz, 2005: 490). In this study, one of the texts which distinguish *k-/g-* will be introduced. This text is copy of *Şazeli of Kısa-ı Enbiya* translated in 15th century. This copy has been translated into Arabic manuscript called *Ebü İshâk Ahmed eş-Şa'lebî'nin Kitâbu 'ara'isü'l-mecâlis fi kışaşü'l-enbiyâ*, from the Old Anatolian Turkic. Translator is *Ebu'l-Fazl Mûsâ bin Hâci Hüseyin el-İznîkî*. Inasmuch as there is not any separation of *k-* and *g-* in Arabic letters, in words written with these consonants it is impossible to understand from the script which is meant *k-* and *g-*. Nonetheless in Old Turkic initial *k-*, is now become *g-* in West Turkic in any case. In West Turkic –including Turkey Turkish- the words as *kör- > gör-, köñül > göñül, köz > göz, kök > gök*, underwent a change of *k- > g-* regularly. In addition to this today, with taking into account the words as *kişi, kendi, körpe* in Old Anatolian Turkic texts written with Arabic letters, it is asserted that initial *k-* are not *g-* in these words. But, it is discriminated initial *k-* and *g-* in *Şazeli* transcript of *Kısa-ı Enbiya*. In the manuscript while it is used *kef* for initial *k-*, it is used three point *kef* for *g-*. With this study, it is aimed that adding a new study to the Old Anatolian Turkic texts written with Arabic letters which discriminate initial *k-/g-* as *Fetihnâme-i Sultan Mehmed, Kur'an Tercümesi, Garibnâme*. In this point, this study is an important source data with regard to discriminating initial *k-/g-*.

Keywords: Old Anatolian Turkic, Initial *k->g-* Alternation, Old Anatolian Turkic Spelling with Arabic Letters.

Giriş

Eski Türkçede sözbashi *k-* ötümsüzü, Eski Anadolu Türkçesinde, kimi ön ünlülü kelimelerde *g'*ye değişerek ötümlüleşmiştir; ancak ötümlüleşme eğiliminin görülmediği durumlar da söz konusudur¹. Eski Anadolu Türkçesi metinlerinde *gel-, gey-, git-, gerek, gök, gün, gündüz* vs. kelimelerde tutarlı bir şekilde sözbashi *k- > g-* ötümlüleşmesi gerçekleşmiştir. Ancak bilindiği gibi Arap harfli Eski Anadolu Türkçesi metinlerinde *k-* ve *g-* ünsüzleri için iki ayrı harf bulunmamakta, her iki ünsüz de *kef* ile yazılmaktadır. Bu durumda Arap harfleri, sözbashi *k-/g-* ünsüzü için ötümlü/ötümsüz ayrımı yapmadığından, bu tür Eski Anadolu Türkçesi metinlerinde sözbashi *k-/g-* ünsüzlerinin yazıçevriminde genellikle çağdaş Türkiye

* Dr., Hacettepe Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü.

¹ Ercilasun, sözbashi *t-* ve *k-*'lerin hepsinin değil de sadece bir kısmının ötümlüleşmesinin sebebinin bugüne kadar açıklanamadığını, Muharrem Ergin'in, bunu yazı dilinin tutuculuğuna bağladığını belirtmiş; kendisi ise, bu durumu, Balkanlardan gelen Kıpçak etkisinin rolüne bağlamış; buna kanıt olarak da farklı ağızlarda yan yana gelişen *gözel, oyanmak* gibi kelimelerin İstanbul ağzında *güzel, uyanmak* biçiminde olup; Balkan ağızlarında geniş yuvarlak ünlülerin daralmasının Kıpçakçanın yaygın bir özelliği olduğu kanısına varmıştır (2007: 453).

Türkçesindeki durum esas alınmıştır. Bu çalışmada Standart Türkiye Türkçesinde *k*-li biçimde olan bazı kelimelerin 15. yüzyılda *Ebu'l-Fazl Mūsā bin Hācī Hūseyin el-İzniķi* tarafından çevrilen *Kısa-sı Enbiya*'nın *Şazeli* nüshasında nasıl görüldüğü üzerinde durulacaktır. Ancak öncelikle eser hakkında bilgi verilecektir.

"Peygamberlerin hikâyeleri" anlamına gelen *Kışaş-ı Enbiyā* ya da *Kışaşu'l-Enbiyā* adı verilen eserlerde, Kur'an-ı Kerim'e, tefsirlere, hadislerle dayanılarak, peygamberlerin, dini önderlerin yaşamları, hikâyeleri ve mücadeleleri anlatılır. Bu eserlerde, evrenin, ilk insanların, canlıların yaratılışından, ilk bitkilerin büyümesi, kokuların edinilmesi, ekmeğin yapılışı, tarımın, mesleklerin ortaya çıkması, yeme, içme, giyinme, barınma gibi temel ihtiyaçların karşılanmasına kadar pek çok konu abartılı bir dille hikâye edilir. Bu tür eserlerin ilk örneklerine önce Arap, sonra Fars edebiyatında rastlanmaktadır. Tevrat, İncil gibi kutsal kitaplardaki hikâyeler Medine'deki Yahudiler ve Hıristiyan misyonerler tarafından Araplar arasında yayılmış olmalıdır. İslamiyet'in kabul edilmesiyle beraber Hz. Muhammed'in yaşamından izler, peygamberlik mucizeleri ve kehanet yeteneği, yaşamı çerçevesinde gelişen öğüt verici olaylar da İslami bakış açısıyla bu hikâyelere dahil edilmiştir. En ünlü *Kısa-sı Enbiya* yazarları Ebū İshāk Ahmed bin Muhammed bin İbrāhim eş Şa'lebi en-Nişābüri eş-Şafī'î ve Muhammed bin Abdi'llah el-Kışā'î'dir. Şa'lebi'nin *Kışaş-ı Enbiyā* olarak bilinen eserinin asıl adı "Kitābu 'ara'isü'l-mecālis fi kışaşu'l-enbiyā" dır. Bu eserin çok sayıda yazma ve basma nüshası bulunmaktadır.

Arap ve Fars edebiyatı geleneği içinde oluşturulan *Kısa-sı Enbiya*'ların, çeşitli dönemlerde farklı yazarlar tarafından Türkçeye çok sayıda çevirileri yapılmıştır. Halk inanışlarını yansıtan bu hikâyelerin Eski Anadolu Türkçesi döneminde de yapılmış çevirileri bulunmakla birlikte çoğunun çevireni ve çoğaltanı belli değildir. Burada ele alınacak *Kısa-sı Enbiya* türü, Anadolu sahasına ait olup, Ebū İshāk Ahmed eş-Şa'lebi'nin *Kitābu 'ara'isü'l-mecālis fi kışaşu'l-enbiyā* eserinden çeviridir. *Kısa-sı Enbiya*'nın *Şazeli* nüshası olarak bilinen eser, *Ebu'l-Fazl Mūsā bin Hācī Hūseyin el-İzniķi* tarafından çevrilmiştir. Süleymaniye Kütüphanesinde *Şazeli* 126 olarak kayıtlı olan eser 732 sayfa olup harekeli nestalikle yazılmıştır. Her sayfada 15 satır bulunmaktadır. İstinsah tarihi son sayfada 1447 olarak verilmektedir. Dolayısıyla eser, 15. yüzyıla ait tipik bir Eski Anadolu Türkçesi metnidir. Eser, insanın yaratılış öncesi öyküsüyle başlayıp Musa öyküsüyle bitmektedir.²

Çalışmanın bundan sonraki kısmında öncelikle sözbaşı *k*- / *g*- meselesi üzerine belirtilen görüşlerden ve *k*-/*g*- ayrımı yapan Eski Anadolu Türkçesi metinlerinden söz edilecektir. Daha sonra *Kısa-sı Enbiya*'nın *Şazeli* nüshasındaki *k*-/*g*- ayrımına dair veriler, örneklem üzerinden tanımlanacaktır.

1. Sözbaşı *K*-/*G*- Meselesi Üzerine Belirtilen Görüşler Ve *K*-/*G*- Ayrımı Yapan Metinler

Bu konu ile ilgili en eski görüşlerden biri olarak, Timurtaş, Eski Türkçe'deki *k*-lerin Eski Anadolu Türkçesinde *g*- şeklinde geliştiğini fakat bazı sözbaşı *k*-lerin devam ettiğini belirtmiş, sözbaşı *g*- olarak kabul edilenleri, *gel-*, *git-*, *getür-*, *gir-*, *göç-*, *göçür-*, *gök*, *göster-*, *gör-*, *gül-*, *gün*, *gündüz*, *güneş*, *gemi*, *gerek*, *geril-*, *geyik*, *gez-*, *gider-*, *gey-*, *geyür-*, *gizle-*, *göger-*, *göl*, *gönül*, *gönü-*, *göre*, *görklü*, *görin-*, *göyin-*, *göz*, *gözet-*, *gözgü*, *güç*, *güz* şeklinde listelemiştir. Bununla beraber, Arap alfabesinde *k*- , *g*- ayrı harflerle gösterilmediği için bunların yazıdan ayırt edilemeyeceğini, bazı kelimelerin bugün de *k* sesi taşıdığı göz önünde tutularak *kendü*, *kendüzi*, *key*, *kiçi*, *kişi*, *körpe*, *kişne*- kelimelerindeki *k*'lerin *g* olamayacağını ileri sürmüştür (1976: 342).

Bu konu üzerine Zeynep Korkmaz "Eski Osmanlı Kaynaklarının Yayınında Transkripsiyonla İlgili Değerlendirmeler", Zeki Kaymaz ise "Bazı Eski Anadolu Türkçesi Metinlerinde "K" Sesinin Temsili" adlı makalesinde *k*-/*g*- ayrımı yapılamayan Arap harfli Türkçe yayınlardaki bazı Türkçe kelimelerin (*kendü*, *kendüz*, *key*, *kez*, *kiçi*, *kişi*) Standart Türkiye Türkçesindeki biçimlerinin dikkate alınarak *k*-li okunduğunu; ancak kimi araştırmacıların, bir kısım Arap harfli yazmalarda *g*-'yi *k*-den ayırmak için üç noktalı *kef* kullandıklarını ve bu eserlerde bu kelimelerin açık olarak *gendü*, *gendüz*, *gey*, *gez*, *giçi*, *gişi* vs. biçimlerinde yazıldığını belirtmişlerdir (Kaymaz, 1996: 660-661; Korkmaz, 2005a: 490).

Sözü edilen makalelere göre *k*-/*g*- ayrımı yapan metinler *Fetih-nāme-i Sultan Mehmed*, *Kadı Burhaneddin Divanı*, *Cerrāhiyye-i İlhāniye*, *Kur'an Tercümesi*, *Garibnāme* gibi eserlerdir. Bu eserlerin kimisinde *kef*'in altında üç nokta, kimisinde ise *kef*'in üstünde üç nokta kullanılarak *g*- sesi gösterilmiştir.

Korkmaz, üç noktalı *kef* kullanılarak gösterilen *g*- sesine örnek olarak *gendü*, *gendüz*, *gey*, *gez*, *geleci* "haber", *giçi* "küçük", *gişi* kelimelerini vermiş, Kaymaz ise bu örneklere ilaveten *gedil-* "eksilmek", *geçi* "keçi", *gemük* "kemik", *göpük* "köpük", *gerpüc* "kerpiç", *gırbük* "kirpik" gibi kelimeleri tanık vermiştir.

2. Sözbaşı *K*-/*G*- Ayrımı İçin Yeni Bir Tanık

Kısa-sı Enbiya'nın sırasıyla 14, 15 ve 17. yüzyıla ait TDK, *Şazeli* ve Marmara nüshalarının TDK 60-86, *Şazeli* 80a-110a ve Marmara 44-61. sayfalarını ses, biçim ve sözdizimi açısından karşılaştırmalı olarak

² *Şazeli* nüshasının yazıçevrimi için bk. Nesrin Bayraktar (2008). *Ebu'l-Fazl Mūsā bin Hācī Hūseyin İzniķi Kışaşu'l-Enbiyā Tercümesi (Metin-Dizin)*, Ankara: Ebabil Yayınları.

incelediğim yüksek lisans tezimde sözbâşi *k-/g-* ayrımı yapan Arap harfli metinlere yeni bir tanık tespit edilmiştir. Ancak, buna geçmeden önce kısa da olsa sözü geçen nüshalar tanıtılacaktır.

Türk Dil Kurumu nüshası³: Türk Dil Kurumu nüshası, Anadolu sahasındaki bütün *Kıyas-ı Enbiya* çevirileri arasında en eski olanıdır. *Ebū İshāq Ahmed eş-Sa‘lebi*’nin *Kitābu ‘ara’isü’l-mecālis fī kışaşü’l-enbiyā* adlı Arapça eserinden çevrilen nüshanın çevireni ve çoğaltanı belli olmayıp, 1334 yılında, yani 14. yüzyılda çevrildiği sanılmaktadır. Türk Dil Kurumu Kitaplığında A/145 numara ile kayıtlıdır.

Şazeli nüshası: Bu nüsha, 15. yüzyılda yaşamış Osmanlı bilginlerinden olan *Ebu’l-Fazl Mūsā bin Hācī Hüseyin el-İznīkī* tarafından çevrilmiş, Süleymaniye Kütüphanesinde Şazeli 126 olarak kayıtlı bulunmaktadır. Çeviri tarihi 1447, yani 15. yüzyıldır. Bu çalışmada örneklem için Şazeli nüshasından yararlanılmış olup, eserle ilgili bilgi yukarıda verilmiştir.

Marmara Üniversitesi nüshası: *Muhammed bin Yūsuf bin Mustafa el-Çerkezī eş-Şaydavī* tarafından 1671, yani 17. yüzyılda çevrilen, bu nüsha, Marmara Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi Kütüphanesinde kayıtlıdır.

Sözbâşındaki *k- > g-* değişmesi Eski Türkçeden Eski Anadolu Türkçesine geçişte görülen tipik bir ses özelliğidir. Bu değişim, tıpkı sözbâşi *t->d-* değişiminde olduğu gibi kelimelerin birçoğu için geçerli olmakla beraber, tutarlı ve sistematik değildir. Arap alfabesiyle yazılan Eski Anadolu Türkçesi metinlerinin çoğunda *k* ve *g* sesleri için tek bir harf yani *kef* kullanıldığından söz konusu kelimelerin okunuşunda Türkiye Türkçesi esas alınmaktadır: *kök > gök*, *keç- > geç-*, *kez*, *kişi*, *küçük* vs. Ancak, burada incelenen *Kıyas-ı Enbiya* türü, bu kelimelerin okunuşundaki tutarsızlığa dair önemli bir dil malzemesi sunmaktadır. Bu bağlamda, *Kıyas-ı Enbiya*’nın farklı yüzyıllarda çevrilmiş TDK, Şazeli ve Marmara nüshaları arasında sadece Şazeli nüshasında sözbâşi *k-/g-* ayrımı yapıldığı görülmüştür. Bu nüshada *k*, *kef* ile; *g*, üç noktalı *kef* ile yazıldığından hangi kelimelerin ötümlüleştiğini kolaylıkla tespit edilebilmiştir.

Eserde *kef* ile yazılan örnekler:

- (1) *ol sebebden şimdi bu oğlanlarına kel olmak hâşıl oldı* (85b/004)
- (2) *Âdem ol unıeledi kepegin çıkardı* (93a/007)
- (3) *ol kan yire siñmeyip üzerinde egrilip kapkara kömür gibi oldı* (86a/003)
- (4) *ol gişi uyurıdı bir kimse gelip anı uyardı* (102a/1)
- (5) *eskiden kuruyup kalmış ağaçlar kesdi* (94a/10)

Eserde üç noktalı *kef* ile yazılan örnekler:

- (6) *hağğ te‘ālā emr eyledi Cebre’il dört cins hayvāndan aña ikişer indürdi ya‘nī iki koyun iki geçi* (90a/8).

keçi > geçi

- (7) *Havvā dahı gendüye bir gönlek bir baş şaruğı idindi anı geydiler* (90a/12)

kendü > gendü

- (8) *yā Âdem ekin ekesein gendü kesbüñ yiyesin* (92a/12)
- (9) *yā İbrahām bunu bilmez misin ki dost dostıla muhālefet kıлмақ gey katı işdür* (81b/14)

key > gey

- (10) *uşbu şeytān senüñ dahı işiñüñ düşmānidur gey şakınuñ kim fitneyile ikiñüzi uçmaқdan çıkarmasun* (82a/11)
- (11) *dahı bir kez aқsurdı burnından kan geldi* (85b/15)
- (12) *ve cemī‘ Havvā ki ıgurdı kırqadı yigirmi gez ikiz vüçüda geldi* (102a/15)

kez > gez

- (13) *pes emr eyledi Âdeme ki bir çukur kızdı gicirek ocaқ eyledi* (93a/10)

kiçig > giçi+rek

- (14) *rivāyetdür İbni ‘Abbāsdan eydür bir gişi geldi* (90a/15)
- (15) *bir gişi şuru gelüp didi ki yā resūla’llāhi pes bu ‘amel neçündür* (96a/15)

kişi > gişi

Yukarıda örneklerden görüldüğü üzere, altı çizili kelimeler *Kıyas-ı Enbiya*’nın Şazeli nüshasında, düzenli olarak *g* ile yazılmıştır. Ancak (11) ve (12) örneklerinde, bir kelimenin yazımında hem *kef* hem üç noktalı *kef* tespit edilmiştir: *kez ~ gez*. Bu duruma sebep olarak diyalekt farklılıkları gösterilebilir.

3. Sonuç

Eski Anadolu Türkçesinin temel ses özelliklerinden biri Eski Türkçe sözbâşi *k-* sesinin genellikle ötümlüleşerek *g-*’ye değişmesidir. Ancak Arap harflerinde *k* ve *g* seslerini ayrı ayrı karşılayan harfler olmadığından ön ünlülü kelimelerde bu değişimin seyrini tutarlı bir şekilde tespit etmek mümkün olamamaktadır. Ancak bazı Arap harfli Eski Anadolu Türkçesi eserleri bu değişimin seyrini ve ölçüsünü

³ Ayrıntılı bilgi için bkz. Emine Yılmaz, Nurettin Demir (2009). “Şa‘lebi’ nin Kitābu ‘ara’isi’l-mecālis fī kışaşü’l-enbiyā’sının Anadolu Sahasında Yapılmış Çevirileri”, *Journal of Turkish Studies*, 33/2, ss. 357-370.

tespit etme olanağı sunmaktadır. Burada ele alınan eserde, ön ünlülü kelimelerin hangisinin *k-*, hangisinin *g-*’li olduğu, her iki sesi de karşılayan farklı harflerle gösterildiğinden yazıdan kolaylıkla anlaşılmaktadır. Dolayısıyla, bu çalışma, sözbaşı *k-* / *g-* ayrımı yapan Arap harfli Eski Anadolu Türkçesi metinlerinin yanına bir yenisinin daha eklenmesi açısından oldukça önemlidir. Bu metin, yukarıda da bahsedildiği gibi *Kıyas-ı Enbiya*’nın 15. yüzyılda *Şa’lebi*’nin *Kitābu ‘ara’isi’l-mecālis fi kışaşü’l-enbiyā* adlı Arapça eserinden Eski Anadolu Türkçesine *Ebu’l-Fazl Mūsā bin Hācı Hüseyin el-İzniķi* tarafından çevrilmiş *Şazeli* nüshasıdır.

Bu çalışma ile sözbaşı *k-/g-* ayrımı yapan Eski Anadolu Türkçesi metinlerine birinin daha eklenmesiyle metin incelemesi çalışmalarında, Türkiye Türkçesindeki biçimi göz önünde bulundurularak ötümsüz okunan *kendü* “kendi”, *keçi*, *kişi*, *key* “pek, çok” *kez*, *kiçi* “küçük” gibi kelimelerin yazıçevrimlerinde sözbaşı ünsüzün *g-* olarak okunması yönünde yeni bir kanıt sunulmaktadır: *gendü*, *geçi*, *gişi*, *gey*, *gez*, *giçi* vs.

KAYNAKÇA

- BAYRAKTAR, Nesrin (2008). *Ebū’l-Fazl Mūsā bin Hācı Hüseyin İzniķi Kışaşü’l-Enbiyā Tercümesi (Metin-Dizin)*, Ankara: Ebabil Yayınları.
- DEMİR, D. Özge (2011). *Kıyas-ı Enbiya’nın Üç Nüshası Üzerinde Karşılaştırmalı Dilbilgisi İncelemesi (Türk Dil Kurumu Nüshası 14. yy, Şazeli Nüshası 15. yy ve Marmara Nüshası 17. yy)*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara: Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- ERCİLASUN, A. Bican (2007). *Başlangıçtan Yirminci Yüzyıla Türk Dili Tarihi*, Ankara: Akçağ Yayınları.
- KAYMAZ, Zeki (1996). “Bazı Eski Anadolu Türkçesi Metinlerinde “K” Sesinin Temsili”, *III. Uluslararası Türk Dili Kurultayı*, ss. 659-664.
- KORKMAZ, Zeynep (2005). “Eski Osmanlı Kaynaklarının Yayınında Transkripsiyonla İlgili Değerlendirmeler”, *Türk Dili Üzerine Araştırmalar*, Birinci Cilt, ss. 483-490.
- MARMARA: *Kışaş-ı Enbiyā’nın Marmara Üniversitesi Nüshası*. Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Kütüphanesi.
- ŞAZELİ: *Kışaş-ı Enbiyā’nın Şazeli Nüshası*. Süleymaniye Kütüphanesi. No. Şazeli 126.
- TDK: *Kışaş-ı Enbiyā’nın Türk Dil Kurumu Nüshası*. Türk Dil Kurumu Kütüphanesi Yazma Eserler Kataloğu, no. 724.
- TİMURTAŞ, F. Kadri (1976). “Küçük Eski Anadolu Türkçesi Grameri”, *Türkiyat Mecmuası*, Cilt 18, ss. 331-368.
- YILMAZ, Emine, Nurettin DEMİR (2009). (Yayına Hazırlayan Z. Toska), “Şa’lebi’nin Kitābu ‘ara’isi’l-Mecālis Fi Kışaş-ı’l-Enbiyā’sının Anadolu Sahasında Yapılmış Çevirileri”, *Journal Of Turkish Studies*, 33/2, Cem Dilçin Armağanı, ss. 357-370.
- YILMAZ, Emine, Nurettin DEMİR, Murat KÜÇÜK (2013). *Kışaş-ı Enbiyā*, *Türk Dil Kurumu Nüshası, İnceleme, Metin, Sözlük*, Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.